

El desastre urbanístic valencià

Podem analitzar-ho veient primer el cas concret d'Alzira, un municipi mitjà i prou representatiu del País Valencià (PV). Després ampliarem amb els casos més emblemàtics del PV i generalitzem.

Durant el franquisme, els cacics edificaven on volien i ací alçaren grans naus d'obra enmig dels camps i en les muntanyes pròximes. Concretament, l'extinta Avidesa va construir galliners industrials al costat de la muntanyeta de Xixerà (hui desapareguda, menjada per les màquines), al Respirall i a la carretera de La Barraca, i la fàbrica de gelats damunt del Camí de l'Arena; algunes d'aquestes construccions originaren polígons industrials, que acabaren connectant amb el casc urbà i multiplicant el preu de les parcel·les. Per aquella època també soterraren el braç del Xúquer que envoltava la ciutat antiga, La Vila, formant l'illa fluvial que va originar el nom àrab del municipi; aquest llit del riu fou reomplert d'enderrocs, pedres i terra, i el convertiren en avingudes d'asfalt flanquejades per edificis d'onze altures, amb els quals alguns espavilats guanyaren milions.

Inaugurà l'ajuntament democràtic el PSOE, amb un alcalde de la vella escola que aprofità les obres del Parc de l'Aràbia Saudí per a omplir de terra els seus bancals pedregosos de la muntanya. Entre altres coses, va comprar la finca forestal de La Murta i quan volgué urbanitzar-la s'alçà una forta oposició ciutadana, que finalment aconseguí evitar-ho. També va omplir el poble de palmeres, potser ja preveia que anàvem cap a la desertificació pel calfament climàtic⁰; després de molts anys acabà el Parc de l'Alquenència i, amb molta picaresca, va comprar un hort veí al casc urbà per a incloure'l com a zona verda i acostar-nos un poc als 13 m² per habitant que recomana l'OMS, un hort que no va pagar i que successius governs municipals deixaren com a herència (amb els interessos de demora) fins aquesta època. I a la partida de Tulell, apegada al poble i a la vora del Xúquer, aprovà la construcció de 20.000 habitatges nous¹, que posteriorment es reduïren a 5000, amb gran escàndol i protestes de propietaris, constructors i d'altres, que creien que la població anava a créixer el 100%...

Durant els últims anys del franquisme i els primers de la democràcia varen fer l'AP-7, la CV-50, l'Autovia de la Mediterrània, alguna carretera més i el 2ⁿ i 3^r ponts nous sobre el Xúquer. Anys després volgueren convertir la CV-50 en una nova autovia des de L'Alcúdia fins a Tavernes, «perquè Alzira està mal comunicada» deien per a justificar-se, passant-la per damunt de les fràgils valls de La Barraca i La Valldigna, per arribar 10 minuts abans a la platja; un atemptat ecològic que va originar un fort moviment en contra fins que aconseguírem [parar-la a l'entrada d'Alzira](#)². I el 5 de juny de 1997, els ecologistes demanàrem que el traçat abandonat de l'antiga vieta entre Carcaixent i Tavernes es recuperara per a via verda de bicis i vianants; i ens feren tant de cas que, potser, la tindrem acabada en 2023...

Amb el PP vingué l'hospital comarcal, semiprivat i construït lluny del casc urbà, i cinc o sis PAI per tot el terme. El PAI que Roig volgué fer a La Casella provocà el rebuig de mig poble i una altra moguda ecologista i ciutadana que finalment aconseguí l'anul·lació; probablement el mateix promotor va eixir guanyant perquè s'evità l'esclafit de la bombolla immobiliària i la crisi posterior. Amb el deliri especulatiu, alguns promotors s'encabotaren en fer un nou centre comercial a Vilella, avalat per Bancaixa/Bankia, a 2 km del que ja existia al polígon d'Albalat i a 1 km d'un altre a la veïna població de Carcaixent; és a dir, un tercer centre comercial en una zona petita i saturada que el feia absolutament innecessari i inviable, com des del principi denunciàrem els ecologistes.

I esclatà la bombolla immobiliària, que venia anunciant-se des de feia anys, perquè aquest model urbanístic és insostenible mediambientalment però també econòmicament. Els PAI s'oblidaren abans de començar-los. Al Tulell, on volien construir 5.000 habitatges, sols han fet 3 edificis i l'últim només acabar-lo li tapiaren l'entrada i l'abandonaren enmig dels solars perduts; això sí, baix feren i referen un macro-aparcament soterrani per a centenars de places, que no ha donat més que goteres i més despeses. L'últim i flamant polígon industrial, El Pla, amb un milió de metres quadrats, continua mig buit al costat d'un altre anterior ocupat només al 25%. I el nou centre comercial de Vilella fou abandonat quan ja havien alçat tres plantes i moltes parets, soterrant baix del formigó 100 fanecades de terra fèrtil i 30 milions d'€, que després hem pagat tots en assumir els governs aquests forats de caixes i bancs, en total 65.725 milions³; alguns encara recordem com tiraren fora del seu hort, per la força, al camperol que no volia anar-se'n...

La qüestió és que mai s'ha deixat de fer urbanisme il·legal i ara mateix tenim unes naus als camps on desemboca el barranc de La Casella, una ferralleria i magatzem de residus darrere les cases de l'Avda. de Carcaixent, un desguàs al camp d'enfront del Parc de Les Basses, un altre camp al costat amb deixalles de la construcció, una quadra darrere, un gran aparcament de camions, un altre xicotet més enllà, un magatzem de taronja, diversos xalets, etc. etc. Tot a la vista del poble i l'Ajt.

El caos i l'especulació urbanística han arribat a tals nivells que molts ciutadans l'han assumit com a normal i alguns, per exemple, es construïxen «cases d'eines» que acaben convertint en xalets⁴ il·legals i incontrolats, i quan els detecta l'Ajt. simplement els posa una xicoteta sanció i amb això queden legalitzats; la Generalitat ho sap però no fa res per a evitar-ho, més aviat al contrari... Així tenim milers d'habitatges disseminats pel terme i diverses urbanitzacions, amb importants problemes de connexions, subministrament d'energia i aigua i eliminació de residus⁵; amb un greu impacte ambiental i paisatgístic, un ús abusiu de l'automòbil (principal causant del calfament climàtic) i, damunt, les queixes dels veïns pel mal funcionament dels serveis.

I avui, aquest poble que podia ser idíl·lic perquè s'alça entre rius, horts, muntanyes i boscos, té un casc urbà lleig, brut i sorollós (l'Ajt. no controla els vehicles més sorollosos), amb urbanitzacions i xalets que esguiten tot el terme i molts polígons/poligonets escampats també pertot arreu. Segurament som el municipi que més polígons per càpita té, gràcies als insaciabls especuladors locals, que al final per molts milions que acumulen acaben com el més pobre dels veïns, i gràcies també a la complicitat o la inacció dels successius Ajts. Qualsevol pot veure-ho visitant Alzira amb el *Google Maps*.

En resum: som un desastre urbanístic, perquè sols s'han buscat els diners ràpids, oblidant completament la qualitat de vida i el medi ambient, que haurien d'haver-se prioritzat sempre. Indubtablement també s'han fet coses bé: la protecció del patrimoni històric, la dels Paratges Municipals de La Murta i La Casella, els parcs i les zones verdes, l'anell verd, la plantació de més arbres (encara tenim un dèficit de 7.000), els carrers per a bicis i vianants, algun carril bici, l'exemple d'alguna vorera reduint aparcaments, etc. Però pesen molt més les excessives i reiterades destrosses urbanístiques.

L'actual Ajt. ja entén que sobren cotxes i formigó, que necessitem més arbres, carrers i connexions segures per a vianants i bicicletes als polígons i pobles veïns, que cal un canvi d'urbanisme, una ciutat per a les persones. Però la inèrcia i els interessos són molt forts i l'espenta fluixa, de fet encara no s'ha enderrocat cap construcció il·legal per a fer complir la llei i donar exemple.

I al PV la història no és diferent. Recordem les gran lluites veïnals, en ple franquisme, perquè no urbanitzaren El Saler i no convertiren en una autopista el llit del Túria; afortunadament guanyà la protesta i hui podem gaudir del Saler i del Parc del Túria, al que sols li falta un rierol al bell mig, tal com demana la plataforma Túria Riu Viu. Lamentablement no es va poder ni tan sols suavitzar la construcció de milions d'habitatges per tota la costa, sovint damunt les dunes, on avui els propietaris s'estranyen i es queixen quan l'onatge creixent s'enduu el passeig marítim i els xalets de vora mar...

Tampoc es va poder impedir la construcció, amb un increïble malbaratament de diners públics, de la Ciutat de les Arts i les Ciències i les altres closques faraòniques i potineres al final del llit del Túria. Ni les construccions per a la flatosa *American Cup* i l'inservible circuit de Fórmula 1, a València; ni Terra Mítica, el gran femer de corrupció d'Alacant; ni el provincià i destrellat aeroport de Castelló; etc. etc. Obres promogudes pel PP que deixaren la Generalitat Valenciana i algun que altre municipi⁶ pràcticament en fallida tècnica, amb l'astronòmic deute de 40.000 milions d'€, més interessos, un 1400% major del que havia deixat el PSOE⁷, deute que estem pagant i seguirem pagant tots els valencians durant molts anys. Sobre les motivacions d'aquest urbanisme faraònic

baste dir que els presidents i alts càrrecs implicats han sigut condemnats per corrupció, el mateix partit va ser condemnat també per finançar campanyes electorals amb una caixa B⁸.

A poc a poc constructors i especuladors urbanístics han anat destrossant el PV, l'interior i sobretot la costa, de manera que actualment tenim quasi totes les platges sobresaturades d'edificis que sols s'habiten dos o tres mesos a l'any i la resta del temps són barris fantasma. La majoria de municipis, després de la bombolla immobiliària, tenen més del 15% d'habitatges buits, polígons a mig urbanitzar i excés d'infraestructures. Un vertader desastre urbanístic, el PV.

I encara volen construir-ne més. A l'avinguda Alfons Rovira, d'Alzira, estan fent xalets emmurallats i un edifici gran, i l'Ajt. s'atreuix a dir que falta un 4^t pont sobre el Xúquer (4, en 2 km de riu). Entre Carcaixent i Alzira, pobles veïns, volen fer-ne una 3ª carretera, «perquè Carcaixent està mal comunicat», destrossant moltes fanecades i malbaratant més de 15 milions d'€ simplement per estalviar 4 minuts en arribar a l'autovia. A Cullera han ressuscitat l'insostenible i especulatiu PAI del «*Manhattan*», que pretén fer 5.000 habitatges més, amb 33 edificis de fins a 25 altures, dos hotels de 40 plantes i un port esportiu, per albergar tanta població com la que ara té el poble; això en un municipi saturat d'edificacions d'estiu, on sols queda aquest espai lliure en la desembocadura del Xúquer. A Paterna una empresa arruïnada vol fer «*Puerto Mediterráneo*», un altre macrocentre comercial, destrossant el paratge natural de Les Moles. A València capital estan ampliant la V-21 i volen ampliar també el port, dues aberracions que van totalment contra les solucions a l'emergència climàtica declarada per la mateixa Generalitat⁹.

Aquests casos demostren que la inèrcia, els especuladors i les constructores continuen tenint massa força al PV, els seus tentacles es noten fins i tot en l'actual Administració tripartita; per això resulten imprescindibles els col·lectius que s'oposen a l'urbanisme faraònic, malbaratador i antiecològic, i proposen un urbanisme alternatiu, humanista, sostenible... Respecte als treballadors de la construcció, hem de reciclar-los cap a les reformes per a millorar els habitatges construïts i deixar de fer-ne nous, perquè ja en sobren; igual que les infraestructures, que ja en tenim *per càpita* més que Alemanya. I si les grans empreses de la construcció perden diners, encara els passa poc, per totes les barbaritats que han fet durant dècades.

⁰ Doncs no, perquè també va ficar molta gespa, que necessita reg a diari en estiu, justament quan menys aigua hi ha. I després han continuat plantant-ne més, com si tinguérem el clima dels Pirineus o d'Europa central. No encerten amb els jardins a Alzira, encara no saben fer-los autòctons, xeròfils i amb tècniques ecològiques de mínim mantiment, dona pena vore com agranen les fulles i l'herba de baix els arbres convertint-les en deixalles i llevant-li nutrients a la terra...

¹ Quan hi ha inundacions tots es queixen del mal que fa l'aigua, però mentrestant segueixen edificant a vora riu; en canvi, a la zona de la muntanya projectaren un poliesportiu a l'aire lliure... I per a rematar-ho, alguns encara demanen més canalitzacions i pantans!

² <http://www.lariberaenbici.net/index.php?sec=cts&subsec=act>

³ https://www.eldiario.es/economia/banco-espana-eleva-millones-ayudas_1_1248977.html

⁴ Curiosament, si els preguntem als propietaris dels xalets segur que diuen que els han fet perquè volen el camp i la Natura, amb un raonament paregut al dels caçadors i els maltractadors: «la vaig matar perquè era meua». Potser no se n'adonen que destrüïxen la terra i la Natura, amb conseqüències nefastes per als humans, que estem ja en emergència climàtica i patim fenòmens meteorològics extrems cada any més destructius: https://www.eldiario.es/sociedad/factura-climatica-espana-soporto-destructivas_1_6076193.html

⁵ Respecte als residus sòlids, tenim un greu problema per tot el terme perquè una part de la població, la més porca, llança mobles, electrodomèstics i tot allò que ja no necessita on primer arriba i així trobem miniabocadors incontrolats als carrers i polígons; la neteja ens costa milions i el poble mai està net, falta una bona i continuada campanya per a conscienciar la població i també una millor vigilància dels municipals. I amb les aigües residuals ocorre paregut, com la depuradora va tardar tants anys en fer-se, quan l'acabaren ja era xicoteta, de manera que actualment no depura bé tot el volum que li arriba; i damunt arrosseguem el problema endèmic d'alguna indústria de Carcaixent que aboca les aigües brutes al riu Barxeta, el qual desemboca en el barranc de La Casella i aquest al Xúquer, que passa per Alzira...

⁶ Com per exemple Vallada, el poble més endeutat d'Espanya gràcies a l'alcalde del PP que va ser president també de la Diputació de València i al qual no se li va ocórrer una altra cosa que construir al poble un dic sec per a reparar vaixells (eren temps de l'*American Cup*), junt amb una escola de vela i un hotel de 10 plantes, açò en Vallada, a 75 km del mar...

⁷ En 1995, quan perdé les eleccions el PSOE, el deute públic valencià fou de 2.750 milions d'€, mentre que en 2015, quan perdé el PP, pujava fins als 40.003 milions d'€: <https://datosmacro.expansion.com/deuda/espana-comunidades-autonomas/valencia>

⁸ En un país normal, amb una democràcia ben arrelada, aquest partit s'hauria enfonsat electoralment perquè un poble amb cultura democràtica no vota als corruptes, per això allà fora dimitixen de seguida que els agafen. Però ací aprofiten els mitjans heretats del franquisme i encara trauen milions de vots...

⁹ <http://www.agroambient.gva.es/documents/163279113/168811583/Declaraci%C3%B3n/439c2767-f807-40b0-ac61-0d2d35bb27c8>